

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనపష్టితమః సర్గః ॥

శ్రీరామలక్ష్మణయోర్వార్తాలాపః

అథాశ్రమాదుపావృత్తమంతరా రఘునందనః |

పరిపప్రచ్ఛ సౌమిత్రిం రామో దుఃఖాదిదం వచః || 3.59.1 ||

తమువాచ కిమర్థం త్వమాగతోఽపాస్య మైథిలీం |

యదా సా తవ విశ్వాసాద్ వనే విరహితా మయా || 3.59.2 ||

దృష్ట్వైవాభ్యాగతం త్వాం మే మైథిలీం త్యజ్య లక్ష్మణ |

శంకమానం మహాత్ పాపం యత్సత్యం వ్యథితం మనః || 3.59.3 ||

స్ఫురతే నయనం సవ్యం బాహుశ్చ హృదయం చ మే |

దృష్ట్వా లక్ష్మణ దూరే త్వాం సీతావిరహితం పథి || 3.59.4 ||

ఏవముక్తస్తు సౌమిత్రిర్లక్ష్మణః శుభలక్షణః |

భూయో దుఃఖసమావిష్టో దుఖితం రామమబ్రవీత్ || 3.59.5 ||

న స్వయం కామకారేణ తాం త్యక్త్వాహమిహాగతః |

ప్రచోదితస్తయైవోగైస్త్యత్సకాశమిహాగతః || 3.59.6 ||

ఆర్యేణేవ పరిక్రుష్టం లక్ష్మణేతి సువిస్వరం |

పరిత్రాహీతి యద్వాక్యం మైథిల్యాస్తచ్చుత్తిం గతం || 3.59.7 ||

సా తమార్తస్వరం శ్రుత్వా తవ స్నేహాన మైథిలీ |
గచ్ఛ గచ్ఛేతి మామాశు రుదతీ భయవిక్లవా || 3.59.8 ||

ప్రచోద్యమానేన మయా గచ్ఛేతి బహుశస్తయా |
ప్రతుక్తా మైథిలీ వాక్యమిదం తత్ ప్రత్యయాన్వితం || 3.59.9 ||

న తత్ పశ్యామ్యహం రక్షో యదస్య భయమావహేత్ |
నిర్వృతా భవ నాస్త్యేతత్ కేనాప్యేతదుదాహృతం || 3.59.10 ||

విగర్హితం చ నీచం చ కథమార్యోఽభిధాస్యతి |
త్రాహీతి వచనం సీతే యస్తాయేత్ త్రిదశానపి || 3.59.11 ||

కిన్నిమిత్తం తు కేనాపి భ్రాతురాలంబ్య మే స్వరం |
విస్వరం వ్యాహృతం వాక్యం లక్ష్మణ త్రాహి మామితి || 3.59.12 ||

రాక్షసేనేరితం వాక్యం త్రాసాత్ త్రాహీతి శోభనే |
న భవత్యా వ్యథా కార్యా కునారీజనసేవితా || 3.59.13 ||

అలం విక్లవతాం గంతుం స్వస్థా భవ నిరుత్సుకా |
న చాస్తి త్రిషు లోకేషు పుమాన్ యో రాఘవం రణే || 3.59.14 ||

జాతో వా జాయమానో వా సంయుగే యః పరాజయేత్ |
అజేయో రాఘవో యుద్ధే దేవైః శక్రపురోగమైః || 3.59.15 ||

ఏవముక్తా తు వైదేహీ పరిమోహితచేతనా |
ఉవాచాశ్రూణి ముంచంతీ దారుణం మామిదం వచః || 3.59.16 ||

భావో మయి తవాత్యర్థపాప ఏవ నివేశితః |
వినష్టే భ్రాతరి ప్రాప్తం న చ త్వం మామవాప్యసే || 3.59.17 ||

సంకేతాద్ భరతేన త్వం రామం సమనుగచ్ఛసి |
క్రోశంతం హి యథాత్యర్థం నైనమభ్యవపద్యసే || 3.59.18 ||

రిపుః ప్రచ్ఛన్నచారీ త్వం మదర్థమనుగచ్ఛసి |
రాఘవస్యాంతరం ప్రేప్సుస్తథైనం నాభిపద్యసే || 3.59.19 ||

ఏవముక్తస్తు వైదేహ్య సంరభో రక్తలోచనః |
క్రోధాత్ ప్రస్ఫురమాణోష ఆశ్రమాదభినిర్గతః || 3.59.20 ||

ఏవం బ్రువాణం సౌమిత్రిం రామః సంతాపమోహితః |
అబ్రవీద్ దుష్కృతం సౌమ్య తాం వినా త్వమిహాగతః || 3.59.21 ||

జానన్నపి సమర్థం మాం రక్షసామపవారణే |
అనేన క్రోధవాక్యేన మైథిల్యా నిర్గతో భవాన్ || 3.59.22 ||

నహి తే పరితుష్యామి త్యక్త్వా యదసి మైథిలీం |
క్రుద్ధాయాః పరుషం శ్రుత్వా స్త్రియా యత్ త్వమిహాగతః || 3.59.23 ||

సర్వథా త్వపనీతం తే సీతయా యత్ ప్రచోదితః |
క్రోధస్య వశమాగమ్య నాకరోః శాసనం మమ || 3.59.24 ||

అసౌ హి రాక్షసః శేతే శరేణాభిహతో మయా |
మృగరూపేణ యేనాహమాశ్రమాదపవాహితః || 3.59.25 ||

వికృష్య చాపం పరిధాయ సాయకం
సలీలబాణేన చ తాడితో మయా |
మార్గ్గిం తనుం త్యజ్య చ విక్లవస్వరో
బభూవ కేయూరధరః స రాక్షసః || 3.59.26 ||

శరాహతేనైవ తదార్తయా గిరా
స్వరం మమాలంబ్య సుదూరసుశ్రవం |

ఉదాహృతం తద్ వచనం సుదారుణం

త్వమాగతో యేన విహాయ మైథిలీం || 3.59.27 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకోనషష్ఠితమః సర్గః ||